

Folkebibliotekerne i fremtidens Danmark: En nødvendig betingelse for dannelse og demokrati?

Lars Bo Kaspersen, professor og institutleder ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet

En nødvendig betingelse?

- * Nej! Men en meget vigtig bidragsyder til demokratiets opretholdelse og skabelse af et dannelsesgrundlag... fordi bibliotekerne har spillet en historisk rolle og fordi bibliotekerne er dynamiske og fremadskuende..

Vi må sætte alle sejl til...

- * Alle kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, frivillige foreninger, civilsamfundet og alle borgere, som har demokratiet kært, må gøre en indsats
- * Det er vigtigt for dannelsen, demokratiet og bibliotekerne

Har vi et dannelsesproblem?

- * Ja, vi har et basalt dannelsesproblem, da grupper af børn, unge og voksne mangler basale færdigheder i læsning, skrivning, matematik m.v. Nogle har problemer med at tale dansk.
- * Ja, vi har en meget stor gruppe relativt uvidende om demokratiets tilstand
- * Ja, vi har en befolkning anført af en politisk-økonomisk elite, der implicit accepterer målsætningen om nødvendigheden af økonomisk vækst og øget konkurrencekraft som primære mål

-
- * Dannelse giver perspektiv
 - * Dannelse giver færdigheder, der muliggør den myndige borger

Har vi et demokratisk problem?

- * Ja, i allerhøjeste grad...
- * Det danske dobbeltdemokrati er under pres! (det organiserede Danmark + det liberale demokrati)
- * Det kommunale selvstyre er svækket!
- * Magten i Danmark centraliseres!
- * Svækkelse af forhandlingsdemokratiet

Flere eksempler

- * Svækkelse af de civile rettigheder i forbindelse med terrorbekæmpelse
- * Anmelderi af medborgere
- * Forkortelse af høringsfrister
- * De teknokratiske politisløsninger

Folkebibliotekerne må fortsat udvikle sig..

- * Folkebibliotekets fornemmeste rolle er bidrage til at befolkningen kan drømme, skabe visioner og realisere friheden!
- * Folkebiblioteket må gentænke sin rolle som en kulturformidlende institution til en kulturfaciliterende institution – en institution, der faciliterer demokratiske læreprocesser samt dannelsesprocesser
- * Der skal tænkes ud af boksen..

Ingen hellige køer..

1. En debat i bibliotekskredse om demokrati og dannelse må igangsættes
2. De tilgængelige ressourcer skal mobiliseres (veluddannet og visionært personale, bygninger/lokaler, adgang til medier, teknologi samt bøger/kulturprodukter/digitale ressource)
3. Målsætning må opstilles
4. Der skal tænkes nye tanker for at kunne mobilisere maksimalt ressourcer

Mange tiltag er i gang...

- * Men der skal mere til..
- * Fx integration med heldagsskolen inkl fritidshjem
- * Åbent 24/7
- * Lektiecafeer
- * Frontløber på teknologisiden
- * Integration med den frivillige sektor

-
- * Gør biblioteket mere tilgængeligt – i højere grad en integreret del af det moderne samfund.
 - * Gør biblioteket attraktivt/hyggeligt/rart, så det er et sted borgerne har lyst til at befinde sig.
 - * Integrer det med andre funktioner, så man i højere grad får kontakt med biblioteket, fx cafe, biograf, og sportsfaciliteter.
 - * Giv frivillige foreninger lokaler der, mødelokaler samt læse-/lektiepladser (+evt med lektiehjælp). Ex i NV hvor biblioteket både er cafe, medborgerhus, koncertsal og borgerservice.
 - * Profiler sig på de nye medier – at være forrest på dén udvikling kan skabe muligheder.

Biblioteket skal enten varetage mange eller få funktioner (afklaring)

- * Multifunktionelle – man skal komme der for flere ting
- * Kulturudbyder
- * Inspirator
- * Formidler
- * Informator
- * Specialister OG generalister
- * Hjælp til overblik og færden i et konstant voksende informationsnet.
- * Facilitator og mødested for demokratiske foreninger / dannelses institutioner.

* Det er alvor! Så lad os gå i gang!